

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Szerkesztőség:

Kuzinezy-utca 1. szám, földszint, balra.

Hermentelen leveleket csak ismeret keztől fogadunk el. Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:

Kuzinezy-utca 1. szám, földszint, balra.

Hirdetések díjazás szerint.

Egy sor szám 5 kr. ünnep- és vasárnapi utáni szám 3 kr.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is.

Előfizetési árak:

Helyben házhoz bordva:	
Egész évre	12 ft.
Fél évre	6 ft.
Negyed évre	3 ft.
Egy hónapra	1 ft.

Védőkre postán küldve:

Egész évre	14 ft — kr.
Fél évre	7 ft — kr.
Negyed évre	3 ft 50 kr.
Egy hónapra	1 ft 30 kr.

Hirdetések helyben fizetendőek.

Talán le is szerelhetnénk?

Arad, május 13.

A tavasz hát nem hozta meg a sokak által jósolt háborút, sem a közel keleten, sem a távolabb nyugaton. Oroszország kényyszerhelyzetében megadta magát sorsának, s lemondott korábbi azon tervéről, hogy a kis Bulgária kedvéért velünk háborút viseljen, mi pedig voltunk olyan nagylelkűek, hogy rá adtuk az orosz diplomata visszavonulására nagyhatalmi szentesítésünket.

Igaz ugyan, hogy Oroszország többszörös békebiztosításai dacára is folyton viscoritja ránk harapásra kifizet fogát, de hát ebből még nem lesz háboru, főleg ha mi még néha egy jó bunkóssal oda legyintünk a toladók orra alá; a mi pedig minket illet, mi annyira jámbor nagy hatalom lettünk, hogy a legfurfangosabb ravaszág sem lehetne képes rólunk elhitetni, hogy háborúra törekednénk. Olyan távol áll e gondolat tőlünk, mint Sándor bolgár fejedeleme Sándor csár által való megerősítettése.

Ha már most sem mi Oroszországgal, sem ez mivelünk háborút viselni egyelőre nem akar, ugyan mire való is az a háborus játék, mely elveszi az ipartól, kereskedelemtől, s a földműveléstől hivatott munkásait? Mire való? Ki tudná megmondani? Csak azt tudhatjuk, hogy nem a pénzügyi egyensúly helyreállítás czéljából törtétek, hanem azért, hogy a tulságos bőven osztogatott békebiztosítások között is úgy vigyázzunk egymásra, mint a kutyá és macska, melyek akkor sem bízhatnak egymásban, mikor egy tálból esznek, s még kevésbbé olyankor, ha hadi állapotba helyezkedtek.

De hát azt mondják a kard-csörtető diplomata urak, hogy a keleti kérdésen kívül ott a nyugoti viszály is, mely rettenetes fenyegetést Európára állított, mert hiszen általános vélemlés szerint Franciaország visszakarja a kölcsönt adni Németországnak, ez meg a nagyhangú bölc politikusok szerint annak tudatában, hogy a revanche előbb-utóbb kikerülhetlen, az összeméközdést inkább most akarja kiereszkölni, amikor még Franciaország sem teljesen nem kész, sem szövetséges társat keríteni nem bírt, hogy így tehát nekünk okvetlen be kell várnunk mi történi nyugoton, s

csak azután határozhatjuk el magunkat a tökéletes lefegyverezésre.

Biz ez az okoskodás a fegyvergyárak tulajdonosai — s a hadi munitió liferánsai javára nagyon bölcson van kitalálva, mert ha a kelet folyton a nyugatra — ez ismét a keletre vár, s mindig háborus előkészüldést tesz azon feltevésben, hogy egyszer csak mégis kitörhet valahol a tűz, s csupa óvatosságából készüldéseit mindig fokozottabb mérvben folytatja, akkor nekünk felesleges bolgár-ügy, török kérdés, franczia revanche, német bosszu, Schnaebele-affaire, hanem kezdjük azon, hogy mondjunk le minden gazdálkodási mozzalmról, szüntessük be összes iskoláinkat, hivatalainkat, sorozunk katonáknak kivétel nélkül minden embert, gyakoroljuk be a fegyver forgatásba nőinket s lányainkat, vagy küldjük őket löport, dinamitot, kötszereket készíteni, s így általános táborba szállás mellett lessük, várjuk, mikor tetszik egyik-másik ingerlekenyebb kormányank ellenfelét harcuba szállítani?

Nem, ez a borzasztó állapot, mely óriási mértékben növeli az államok adósságát, soká nem tarthat; be kell látni az államoknak, hogy boldogulásuk a harc révén a legtávolabb áll tőlük; s csak fog akadni egy bator és elszánt diplomata a sok okos ur között, a ki elég merész lesz a sok béke biztatásra — s nagy hangu baráti viszonyokra hivatkozva, azt a kérdést vetni föl, hogy hát tulajdonképpen nem okosabb dolog volna-e, ha az államok a helyett, hogy farkasszem néznek egymással, belső dolgait elintézés után néznének? Nem volna e okosabb dolog egyszerre leszerelni, s a legénységet békés foglalkozásaihoz visszabocsájtani?

Béke! béke! Nagyon nevétségesen értelmezik diplomataink jelenben a békét, de a nép az másként szeretné értelmezni. Nekünk nem oly békére van szükségünk, mely fölemésztja a nemzetek vagyonát. Süssék meg az ilyen békét azok, akik kitalálták. Mi általános békét akarunk nemzetek jóléte s gyarapodása közepette, s ennek első feltétele a kölcsönös méltánylás, bizalom, és a hadsereg leszerelése.

Ha igazat mondanak a diplomataik, hogy t. i. az államok közti viszonyok igen bensők, akkor mi sem áll utjában a leszerelésnek, csak talál-

kozzék valódi diplomata, ki a kezdeményezést megragadja. Valjon találkozik-e ilyen?

K.

Az országgyűlés berekesztése. Az országgyűlést a felsége május 21-án trónbeszéddel rekeszti be. A képviselő választások tehát a június 16-tól 25-ig terjedő időközre irhatók ki. Irányi és Helly képviselők interpellációkra Tisza miniszterének a jövő havi folyamán fog válaszolni.

Tisza miniszterének csütörtökön délután Bécsben huzamos ideig érkezzet Taaffe gróffal és később Kálnoky külügyminiszterrel. Tisza a tegnapi napot is Bécsben töltötte.

Az aradvárosi szabadalvú párt küldöttsége, mint már említettük, ma délbem megy fel Budapestre, hogy dr. Falk Miksát a képviselőjelöltség elfogadására felkerje. A küldöttség tagjai Bonta Döme kir. tanácsos elnöke alatt: dr. Jánosy Demjén, Varjassy József, Bing Vilmos, Rozsnyay Mátyas, Antalfy Endre, Szontagh Gyula, Stoll Károly, ifj. Gutsjahr Mihály, Kresztics Döme és Sonnenfeld József.

A papírrádék. A Rothschild-csoport a magyar kormánytól ápril havában átvett papírrádékot teljesen eladta.

Választási mozgalnak.

Radna, máj 13.

A radnai választó kerület szabadalvú párta folyó hó 12-én tartotta, mintegy 200 választó részvétele mellett alakuló gyűlést a kerület székhelyén, Radnán. A gyűlés d. e. 11 órakor kezdődött, Ternajó József pártelnök emelkedett hangulatu beszédbe üdvözle a megjelent választókat, s maga és a párt tisztj kara névbem leköszönve, a párt tisztikarának újjiala kérésére a választókat felhívta, mire a választás megejtetén, egyhangulag megválasztottak:

Pártelnökké: Ternajó József. Alélnökké: Bodnár Gábor, Milován Pál, Langer Alajos és Szeidner Bernát. Jegyzőkké: Buczurka Ferencz, Papp Gábor, Konopán Miklós, és Pozevics Géza. Választmányi tagokká: Anzer N., Argyelan János, Bartos Gusztáv, Beles Vazul, Beles János, Bildhauser Adalbert, Bugár Eutimias, Blau Mátyas, Bozzán Zsigmond, Braun Zsigmond, Brezsnajnszky Endre, Caukay Sándor, Czárán Sándor, Dánn György, Daniel Antal, Dreichlinger József, Fekete György, Frankó Andor, Glasz József, dr. Halik Aurél, Hirschmann Adolf, Hirschmann Ferdinánd, Jonesz Döme, Jozsa József, Knauer József, Krikay József, Kremmer József, Kohn Henrik, Kuparezsk Péra, Kelecsényi Ferencz, Kohn Mór, Kaufmanu Mór, Konopán Zámfir, Lippert Imre, Lupencz György, Marx János, Margetics Tivadar, Macechini Ká-

roly, Miklósi Maxa, Mistet Antal, Mladin Miklós, Meiroviz Mór, Munk Rudolf, Munk Henrik, Montia Iszaj, dr. Murády Árpád, Novák Péter, Neszly Zsigmond, Neuman Simon, Ottlik Géza, Ottlik Péter, Páun Károly, Prodanovics János, Petrovics Constantin, Popovics János, Pánya Demeter, Patay Gusztáv, id. Róth Bernát, ifj. Róth Bernát, Román Döme, Schlezinger Jakab, Szende Zsigmond, dr. Székely Albert, Somogyi Aiadár, Szabados István, Szilágyi Mihály, Vargha Imre, dr. Walthier Adám, Wagt Károly, Wolheim Lipót, Jozka János, Barba Nicolae, Stoján Petru, Bozzán János, Babó Nicolae, Derjanovics Ferencz, Ruzsanda György, Popesku N., Csimploner János, Kosa Antal, Jelnekan Pál, Morar György, és Danyla János.

Miután a párt tisztikara ekként megalakult, Csuka y Sándor indítványára a kerület eddigi képviselőjét, Beles János urat a jelöltség elfogadására és a gyűlésen leendő személyes megjelenésre felkérni, küldöttség menesztetett az éppen Radnán időző képviselőköz: a küldöttség keresésének kedvelt képviselők engedve, a választó közönség élénk éljenzési között a pártgyűlésen megjelent, s pártelnök általi üdvözletése után hatásos szonoklatban megköszönte a belé helyezett eddigi és jövőre is nyilvánuló bizalmat; egyuttal beszámoló nyilatkozó a választó közönség lelkes éljenzési között magyar és román nyelven megtartván, a jelöltséget elfogadta, és lendülettel beszédben biztosította a választókat, hogy mint eddigi, úgy ezután is mint a szabadalvú párt hive és tagja, fogja a kerület érdekeit képviselni.

Szeretett képtvseleink és jelöltünk talpra esett beszédét követett, szünni alig akará éljenzés után, pártelnök üdvözle a képviselőt eddigi hasznos működéséért, és a párt érdekében kifejtett buzgalmaért: — maga és tisztikarai nevében megköszönte a választóknak megjelenését által tanúsított érdeklődésüket, a gyűlés befejezetett.

Ezután a radnai vendéglobben banquet következett, melyen a kerület szine java képviselve volt, s egymást érték a szellemes felköszöntések, melyek mondattak a felségére és felséges családjára, Tisza Kálmán belügyminiszterre, mint az ország kormányzójára, Metiauu János püspök a méltóságára, megyénk kedvelt főispánjára és alispánjára, a megyei tisztikarra, a kerületbeli nemzetiségek közötti békes egyetértésre, a kerületbeli klerusra, a tanítói és jegyzői karra és a választó közönségre, mig végre a társaság délutáni 5 órakor a jelölt éltetése között szétoszlott.

— cz.

Képviselő-jelölés Lippán.

— május 12.

T. Szerkesztő Ur! A lippai választó kerület szabadalvú pártjához tartozó választó polgárok részéről folyó évi május hó 8-án Hidedgut községében tartott értekezlet lefolyásáról van szerencsem következőkben értesíténi.

Fl. Kristófcsek Gyula hidegkuti esperes plebános, a valóban szép számban megjelent választó polgárokat szívélyesen üdvözölve, felolvasta a „Neue Lippaer

E közben szépen peregetek a napok. Futott nagy gyorsan az egyik nap a másik után. (Tudvalevő dolog, hogy a hónap eleje mindig jobban pereg, mint a vége.)

A reporternek nap-nap mellett jobban esett az agója. De miként a követjelölt a választások lezárásig bizik, akként a reporter is nagy porcióban tartotta rálakson a győzelem biztos reményét. Szinte megduzzadt az elégtelőségtől a soványka ábrázata. Szelid kek szemecskéiből a májusi égfelbötlen boldogsága sugárzott, és mikor hírt adott a nagy lépások egyikéről, mely Bokszegegy egy fél liter kukoricára erejéig történt, — ugy mellé került a szenzációz jelzők armadéja, hogy kis hja, miszerint a megye intőzősége, másnap annak olvasása után lépéseket nem tett a statárium kihirdetésé érdekében.

De felvirradt végre az utolsó nap. És most beszéljünk arról, a ki e historiatában legjobban érdekelve van: a főmunkatársról.

Szálas, impozans alak. A legvastagabb betűk számára ő adja az anyagot: vezércikket ír, következésképpen mindig rossz kedvű, homlokát a honfi bánat elborulása árnyékozza. Ritka vörösese szakállát huzogaja, folyton mint a Czay Dolfi országgyűlési beszédei alkalmával, szereti a drámai esteket és a piaci vezércikkézést. Mielőtt irni szándékozik rendesen a kanapé, nyujtozik annyi percig, a hány szót pspirra fog vetni.

Különbem eleme az alvás. Azért okozott valóságos forradalmat a reporter phantasztiicus nézete s innét magyarázandó, hogy nehéz feltételek után is kedve került a redactio egyik tagjának tartani a fogadást. A kulönbem nagyra becsült főmunkatárs-

Zeitung"-ban megjelent azon felhívást, melylyel Lippa község választó polgárai egy éve májushó 1-6 napján Lippán tartott értekezletre összehívtattak s kiemelte azt, hogy a határmezégekben álló választó kerület összes választóinak bizalmából vezérszerepet jászott egyének, a választók bizalmával visszaélve, 29 község választó polgárait mellözve, intették ezen felhívást, mely eljárás fölött nem csak a mai értekezlet összehívásáról szól meghívót aláírt, hanem a választó kerület még számtalan választói is meghotránkozva, ezen jogsértés orvoslására a lippai választó kerület polgárait a mai értekezletre összehívták.

Ezen eljárás szükségességét és helyességét nényesen igazolja, a megjelent választó polgárok szép száma, ugy, mint azon örmel constalált tény is, hogy a kerület majdnem összes községei a választók impozáns számával képviselve vannak; de különösen igazolja az eljárás helyességét Lippa község részéről megjelent s igazságotan gondolkodó választók szép száma is.

Ezek után szoló rá mutat arra, hogy az értekezlet czélya, mindazt jövétténi, mit az előbbi értekezlet megtroutt; azért javasolja a párt alakulását s felhívja a jelenlövöket a párt tisztikarának megválasztására s indítványozza, hogy az előbb hozott határozatok nemmissnek nyilvánítassanak s azokkal szemben elhatározottassék mind az, ami szükséges arra nézve, hogy a képviselőjelölt felállítatván, az annak idején ránk mért jogsértés által csak izmosodott s megerősöbödött szabadalvú párt által a mai lelkesedéshez méltóan meg is választassák.

K a f g a Adolf állott fel ezután az emelvényre s rövid, de összes jelenlövöket meggyözö s hűvel elmondott beszédjével G ö r g e y Gyulát, német-remetei nagybirtokos ajánlja pártelnökül.

Mire a jelenlövök egyhangulag s hoszszantartó éljenzéssel Gőrgy Gyulát a lippai választókerület szabadalvú pártjának elnökéül megválasztották.

G ö r g e y Gyula általános éljenzés közt elfoglalván az elnöki széket, megköszöni a párt kitüntetést s a személyében összpontosult bizalmat azon eljárása elismeréséül veszi, melyet ő már több ízben a kerület javára tőle telhetőleg kifejtett — mint e járás nyomábirtokosa. Elfogadja e tisztelt, noha a szomszéd ujáradi választókerülethez tartozik s noha a multban kifejtett politikai tevékenysége után épen nem remélhetné, hogy őt a most alakuló párt élére fogják állítani; de midőn ezen megiszteltetést elfogadja, írszi azt különösen a kijelölendő személye iránti tiszteletöl egyuttal biztosítja is a gyűlést arról, hogy ő minden lehető a legtelkiismeretesebben el fog követni, hogy a vezetésére bízott párt igényeinek megfeleljen a hogy azon egyéniség, kit majd a jelen gyűlés jelöltjének kikiáltand, meg is választassék; mert ő a haza, a köző s a kerület jarát, de meg a választó polgárok jogainak szabad gyakorlását és megvédését is előbbreválonak tartja a párt-érdeknel. Ezután a párt alakulása tárgyán át, felkéri a jelenlövö választókat, hogy kebelükből meg ké a elnököt s egy pártjegyzőt válasszanak.

A párt Kristófcsek Gyulát és Reimholz Györgyöt folytonos éljenzések

nak rendszeren az a szokása, hogy midőn szép summa alvásnak második rátáját kezdéné, felpisálköl a duzzadó párnák közül, — s átböngészi a saját vezércikkét.

Még idáig is meg van benne annyi iluzio, hogy a mit ő ir, az tetszik neki.

Mint kigyó szisszen fel, mikor vezércikkében, ezen az emlékeztes napon a következő passzus olvassa: (Elfeletem eddig elmondani, hogy ez az ujság Trefort mellett Tiszát is rá ér ütni.)

Valóban, ha azon számtalan és módtalan támadásokra gondolunk, melyeket lapunk hasábjain a létező kormány és Tisza ugynevezett szabadalvú pártja iránt elkövetünk, a néma megbánás érzete fog el. Érezük hibáinkat s ezek ellenében csak e szavunk van: mea culpa, mea maxima culpa.

A főmunkatárs nagyot törtölt a szemén. Táncozoltak előtte a betűk. Nem, ezt ő nem írhatta. Örült módjára ugrott ki az ágyból, s mintha egy nagy tüvész alkalmával (mely később interpellatio tárgyat képezendi) kongának a harangok, szedte magára ruháit és sietett gyorsan a műhelybe, hol a teljes redactio ünnepi galába és pajkos mosolyok közt várta.

A csiny sikerült és az extra példány, a mit a szemfüles reporter a főmunkatárs megíjesztésére készítettett teljesen hatásos volt.

... Mindezeket pedig csak azért mond- tam el, hogy érthető legyen amaz érthet- lenség, miért hallgattak egy bizonyos lapban őt egymásután következő napon a Trefort érdemeiről.

Az „ARADIKÖZLÖNY” tárczája.

(Május 14.)

Mikor a redakció fogad.
— Az Aradi Közlöny eredeti tárczája. —
Mondjunk valami nagy lehetelenséget. Allitsuk például, hogy az országos tüzesetek tárgyalása a mérsékelt ellenzék nem fog interpellálni; még ez a nagy lehetelenség is parányi semmisség ahhoz képest, a mit a mi vidám és közkedveltségű reporterunk a felvonászközök alaf megselekedett.

A nagy esemény igen folyt le. A reporterünk drámai gesztusokkal borzolta hullámos üstökét, kéjesen esettentett egyet a nyelvével, aztán kiszaladt discret aján ez a röppendő ige: — Merem állítani, hogy a főmunkatárs ur a hét folyamán délelött is fel fog nézni a redactióba.

Siri esend. A tárcza- és cholera-rovat vezetője, kinek holnap reggeli böse szerencsésen ép e percben menesztetett a másvilágra — ünneppélyesen felállt. Ugy nézett ki, mint a váltó az ovatolás előtt. Egész lényén előm-lött a meggyöződés ereje. Kezével szeretetteljesen motozva legujjabb szülöttét, valami szinebhagyott 5-6 papírlapon, és lyrari hangjau zengte el meggyöződésének varázsigeit. — Nem hiszem.

Az ellenvélemlény hangos „helyesek”-re talált. Még a kis vézna szédőgyerek is felugrott a sarokból s az is belekiáltotta hangos sopránját a zajba. Immáron nagyon helyén lesz, a sensatos ujdonságokkal nem a redactiót ölni. Ezért a közönség fizet.

A riporter azonban hatalmas adagot ha-

rapott az energia kazlából. Allt rendületlenül. miként a tanya girbe-görbe kutágas a részben, zivatokban.

Szeme derültan mosolygott, mint az ég, mikor nincs a Csallai-erdőben majális, ajkán is tánczolt valami pajkos mosoly, szinte elhinné az ember, hogy ő is ellene vagyon az academiának.

— Pedig én mind ennek dacára fenn-tartom állításomat.

Már erre a példátlan következetességre apró és nem apró villámok süstörgtek. — A „Tanügy” a ki elfárad a Trefortot való ütésben, szerény methódsban lejtett a reporter zotyögő asztalához. Megállt előtte. Nagyot igazított kajla bajuszán, és a megtakarított erély fátyolozott hangján meredt a reporterre.

— Mi ezen állításának az alapja?
A kis reporter, a kinek fakó arcát derengő pir önté el, nyomban egyet esavart érzelmelinek biztosító szelepen.

— A reporteri szimat.

Erre a monására egy araszra meredt fel a „Tanügy” nyaka és harsányan öblögette érzelmleit.

— Csak ez?

A riporter belémármokolt álla szégyényesen rügyező bajtásaiha és felélt.

— Csak ez.

A „Tanügy” mérgesen replikázott.

— No az alaplan alap.

A riporter azonban gyözte szóval. Mintha Zay Adolfhoz járt volna iskolába.

— Majd elvállik. Fogadjunk

— Helyes.

— Ön nem porolja ki egymásután kö-

között pártalelnököknek s Gr n z w e i g Miklóst nagy lelkesedéssel, pártgyűzőnek megválasztván, egy hatvan tagú végrehajtó választmány választására ment át, melyben a választókerület összes községei képviseltek s melynek névjegyzéke használatul a pártelnöknek nyomban átadott.

Miután a párt így megalakult, Görgey Gyula egy a maga, mint a többi pártiszteket nevében megköszöni a párt bizalmát s a napirend következő pontja értelmében, felkéri a pártot, hogy egy a lippai első értekezlet határozataival, mind a közleg választásokkal szemben állást foglalva, képviselő-jelölté állítson fel.

A párt, a lippai első értekezletben részt vett s személyes érdeke, vagy anélkül által felre vezetett választók eljártása fölött, sajnálkozását kifejezve, az ott hozott határozatokat magára nézve kötelezőnek nem tartja, s azokat semmisen nyilvánítja, nemkülönben a Pokay Dezső lelkes beszédével ajánlatba hozott A m b r ó z y Bélát, gyarmati nagybirtokost, kitörő lelkesedéssel s szűnni nem akaró slajenezésekkel a lippai választó kerület szabadelvű párti jelöltjévé egyhangulag kiáltotta ki, mely lelkesedés vizsban erővel ült meg, midőn Görgey Gyula elnök a határozatot kimondá.

A határtalan bizalom és ragaszkodás, melylyel báró Ambrózy Béla egy megyének, mint országunknak a király által is már iméltelva kitüntetett jeles fia, ánt viseltünk, képviselő jelöltnek történt egyhangy kiállítását által most a legeleatásab módon nyervén kifejezést, a pártelnök indítványozza, hogy a mai napon épen véletlenül Hídegykúton levő s Vojtek Alajos helybeli gyógyszerésznél leszállt br. Ambrózy Béla a képviselő jelöltség elfogadására küldöttsegileg felkérressék s annak eszközésével egy a gyűlésből oda menesztendő küldöttseg bizasék meg.

Ezen indítvány folytán Kristófsák Gyula pártalelnök vezetése alatt Reinhold György, Boros János, Zsutti Pál, Pfeiffar Károly, Meixner Ferenc, Szladek József, Pokay Dezső, k-zombori Ronay Emil, Grivicsics Károly, Kandik József, Markert Jakab, Mits Antal, Bangert Mihály, Kaufmann János, Stoján Miklós, Kosán Jován, Dabits Gerazim, Muntány Tódor és Vuk Vazsilek-ből álló küldöttseg, melyhez Szépfalu község összes választói Kovácsics Gyula járási főszoalabirákj vezetése, valamint a lippai választókerület többi községeiből megjelent választók nagy tömege Kabdeo Gergely járási főszoalabiró s Hollosy István szolabiró vezénylete alatt lelkesedéssel csatlakoztak, báró Ambrózy Béla képviselő jelölt üdvözlétre kiküldettek azzal, hogy a bárót a jelöltség elfogadására s ezen szándékának a pártgyűlés előtt leendő kinyilvánítására felkérjék.

A megválasztott küldöttseg a hozzá csatlakozott választók tömegével Kristófsák Gyula pártalelnök vezetése alatt s a Bákóczy iuduló elhangzása mellett Báró Ambrózy Béla lakásához vonult, hol Kristófsák Gyula báró Ambrózy Bélát a pártgyűlés nevében szívélyesen üdvözölte, a nála már megszokott ékesszólással felkérte, hogy a jelöltséget elfogadja, s ebbeli elhatározását személyesen a gyűléssel közölje, biztosítván őt, hogy a ma tapasztaltak után azon reményt meri kilátásba helyezni, hogy ő méltóságának zászlaja alá nemcsak egy párt emberei fognak sorakozni, hanem a lippai választó kerületnek, személyes érdeke vagy ambíció által félre nem vezetett, egyedül a haza, és e kerület javát szíven hordozó valamennyi választói, pártkülönbség nélkül, mert — ugymond — méltóságod azon személy, kiben a közbizalom özpontosa, el nem szakad az, ki velem együtt — csak hogy sokkal magasabb körben — egy negyed századnál tovább a közbizalom nem csak dicősen, hanem eredményteljesen működött; mert méltóságod az, ki a felelősi szeretet majd minden terén fényes eredményeket képes felmutatni; mert méltóságod az, ki e kerület ügyes-bajos dolgait is ismeri, sőt velünk együtt sok tekintetben érdekzősséget is vall, s emeltozva minden bizonynyal azon egyéniség, kinek kezeibe bízvást lelehetjük e kerület érdekeit — egész jövőjét.

Azért emelt fölve és lelkesen felkiáltunk: Eljen báró Ambrózy Béla a mi jelöltünk!

Perczekig tartó tapsvihár és zúgó éljenzés között hangzott fel erre, az összes választók ajkáról, báró Ambrózy Béla képviselő jelöltünk neve, kit a választók lelhatatlan lelkesedéssel a szó szoros értelmében a gyűlés helyiségébe vittek, hol a viharos erővel megújult éljenzések s tetszés nyilvánítások lecsillapultával a pártelnök részéről melegen s szívélyesen üdvözöltve, a következőket mondá:

Tisztelt választók!

Báró Ambrózy György Temes megye alispánjánál 1877. évben a lippai járás szolabirája ellen, nevezett alispán ismert igazság szeretetére hivatkozva panasznak megvizsgálását s gyors igazságot elintézését kérte. Az alispán a küldöttsegét azon igérettel bocsájtotta haza, hogy panaszos ügyét mielőbb megvizsgálja s a kifellelődkhez képest igazságot is fog szolgáltatni; de egyuttal azon tanácsot is adta a küldöttsegnek, hogy minden további panaszk kiküldése czéljából a jövő tisztújítás alkalmával át válasszák meg szolabirájuknak.

Ezen alispán, tisztelt választók! nem más volt, mint boldogult édes atyám s az általa ajánlott fia én vagyok, ki akkoriban még csak zsenge ifjú voltam, ki 1855-ik évben önkényesen a hadseregbe lépve, 1859-ik évben az olaszországi háboruban részt vett s 1862-ik évben a hadseregből hazatérve, a gazdasáttal s méhézettel foglalkozva egy behozott maroknyi luczernával az iteni földmívelő gazdáknak egy oly jövedelmi forrást teremtettem, melyből évenként ezer és ezer ember anyagi jólétét meríti; ki 1866-ik évben ismét a hadseregbe belépetv az olaszországi elleni háboruban a fenségesen uralkodó háznak s a bánának szolgálatát szentelve s a beke helyreállításával haza térve tevékenységét ismét a gazdasáttal, méhézet emelésére fejtette ki, mindaddig, míg 1880-ik évben Ö Felsőlegyelemesebb hívasásnak engedve, a vörös kereszt egylet szervezésében közreműködött s 1885-ik évben saját költségén Bulgáriába ment, a se-

besült vitések segélyére oda sietett vörös kereszt egylet vezénylet.

Annál megelébb s megtisztelőbb ream nézve a mai pártgyűlés határtalan bizalma, melylyel országgyűlési képviselő jelöltnek egyhangulag kiküldött s melylyel a kerület érdekeit s egész jövőjét kezembe leteszi, minél nagyobb a valószínűség, hogy a beszédom elején elmondott epizódról talán egyiknek sincs tudomása.

Midőn önépnyesen kinyilatkoztatom, hogy a bizalmukból felajánlott képviselő jelöltséget örömmel elfogadom, egyuttal megköszönöm személyemet oly annyira kitüntetett bizalmukat. De ezen felül, tisztelt választók! úgy önöknek, mint saját magamnak tartozom meg azon kijelentéssel, hogy politikai hivatalom ugyanaz, Tisza Kálmán miniszterelnökével, ki nem csak a szabadelvű párt megtestesült azon programja: országiszerte megtartani s megvédeni azt, a mit hazánk alkotmányának hívunk és kellő mérséklettel és tapintattal fokozatosan és következetesen fejleszteni és megszilárdítani alkotmányos életünknek a nélkül, hogy a megelöböl, birtokukból bár mit is kockáztatnánk, hanem ezen felül a pártunk vezére is, s már tizenkét évvel átvalóságos államférfiúi bölcseséggel az ország kormányzását is úgy Ö Felsőlegye a koronázott király, mint népe megelégedésére intezi. Pénzügyi helyzetünk ugyan nem kielégítő, de koránt sem oly rossz, mint az ellenzék részéről festetik, mert addig, míg 4 1/2%-ra kölesönt kaphatni, a hitel, s következésképpen a pénzügyi helyzet sem olyan, hogy már a végsőségekre gondolnunk kellene; de még több, a mai helyzetet nem is a kormány pénzügyi politikája, hanem az európai constellatio teremtet s az összes európai államokban majdnem egyforma. — Allamadóssága van a gazdag Angliának, Franciaországnak, a hatalmas Poroszának és Oroszországnak is ép úgy, mint a kisebb európai államoknak is.

Hogy a magas kormány a modern követelményeknek komolyan megfelelni igyekszik, mutatják a községek s törvényhatóságok újraszervezéséről hozott törvények, a népfelkelésről szóló törvények egy, mint a többi, pénzügyi helyzetünk javítását célzó törvények is.

Pénzügyi helyzetünkön a földadó emelésével többé már nem szabad segíteni, mert az már eddig is majdnem elviselhetlenné vált, hanem lehet azt javítani a külföldi terményekre kivetendő luxus adóval s a nagyvárosi kereskedők igazságos megadóztatásával, igazság szolgáltatásunk gyorsításával s olcsóbbá tételével, valamint egy minden irányban nem csak a kormány részéről, hanem minden egyes honpolgár részéről is követendő okzerű takarékoskodással.

Vége midőn még azon meggyőződésének adok kifejezést, hogy a nevelésnek alapjait a vallást elismerem, egyuttal biztosítom önököt, hogy megválasztásom esetére törekvésem oda lesz irányozva, hogy nevelési ügyünk vallásosabb alpra fektetve, a népiszkolákban az épen nem szükséges tantárgyak kihagyásával a gazdasáttal, méhézet s latsenyésztés tanítását, mert ezek tudása népiünknek több, mint sok más tárgy. Köszönöm a párt bizalmát.

Erre az összes jelenlevők hosszan tartó éljenzésbe törtek ki, melynek lecsillapultával B o r o s János, a képviselő jelölt felkérésére, az ez által elmondott beszédet román nyelven is elmondá, mire aztán a „Szatreaksa” csak úgy elzúgott s szűnni nem akart, mint az „Eljen!”

A csend helyre állítása után G ö r g e y Gyula elnök rámutatva arra, hogy a napirend kimerült, a közgyűlést berekeszti, újból felkérve a pártot, hogy az elnökséget pártfogásában s támogatásában továbbra is részesítse, mire az ülés feloszlott s a párttagok báró Ambrózy Béla lelkes életése mellett szét oszlottak.

Megyei közügyek.

Arad megye közigazgatási bizottságának havi ülése.

Arad megye közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt tartotta meg rendes havi ülését a megyeházán.

Fábián László főispán elnöklele alatt jelen voltak Ö r m ó s Péter alispán, L ó c s Rezső kir. adófelügyelő, P a r e c z György kir. ügyész, V a r j a s s y Árpád kir. tanfelügyelő, I s s e k u t z Károly dr. megyei főorvos, S z a t m á r y Gyula főjegyző, I o a n e s c u László főügyész, P á l f y József főmérnök, B a r k a s s y Kálmán közigazgatási előadó, B á n h i d y Albert báró, V á s á r h e l y i László, D á n i e l Gergely, N a c h t n e b e l Ödön, B o g d á n f y Gergely, S i m o n Jenő bizottsági tagok, K a b d e b o Kálmán, P á r i s Gábor és B a r o s Ferenc jegyzők.

Fábián főispán megnyitván az ülést, mindenekelőtt felolvastattak a szakelőadók jelentései.

Az alispán jelentése kiemeli, hogy a megye területén a vagyonbiztonság 23 és a személybiztonság 1 esetben lett megzavarva. Tízest volt 11 községben 14 esetben. A tűzkár összesen 2557 frt, melyből biztosítva volt 950 frtnyi érték. A közigazgatás menete rendes.

Az árvászeki elnök jelenti, hogy március hónapból hátralek volt 1924 úgydarab, ehhez járult a múlt hónapban 1589 darab, tehát összesen feldolgozás alatt állott 3513, ebből feldolgoztatott 1750, hátralekban 1763.

Az adófelügyelő előterjeszti, hogy a múlt hónapban állami adóban befolyt 46772 frt, hadmentességi díjban pedig 80 frt; az eredmény e szerint az előző hónapéhoz képest az államadónál 3407 frttal, a hadmentességi díjnál 287 frttal kedvezőlenőbb.

A kir. tanfelügyelő az iskolálatogatásokról tett előterjesztést, különösen hanrozatva, hogy a román iskolákban kedvezően áll a magyar nyelv tanítása. — J ó z s e f főherczeg a szintjei iskola építési költségeihez 800 □ el telekkel és 5000 téglával járult. A közoktatásügyi miniszter a butyni zsidó iskolának 150 frtnyi államsegélyt engedélyezett.

A főorvos jelentése constaltálja, hogy az egészségügy állapota most sem kielégítő, habár a betegmozgalom csökkent és a halálozási szám is kisebb a múlt hónapnál. A kanyaró a megye területén 500 esetben 129 halálessel fordult elő. Apatoltat 1340 gyermek, 1956 felnőtt, összesen 3296 beteg. Ezek közül fejeződött 557, javult 198, meghalt 293, ápolás alatt maradt 2048. A látlegész-ségügy menete kielégítő volt, noha néhány használatot ki kellett irtani.

A kir. ügyész előterjeszti, hogy letartóztatva volt 123 férfi és 15 nő, összesen 138. Ezek közül jogérvényesen elítélve volt 69, felebbezés alatt áll 21, vizsgálati fogoly 48. Munkával foglalkozott 24 rab. Beteg volt 7.

A szakelőadók jelentései tudomásul vétetvén megkeztettek a folyó ügyek.

Fábián főispán jelenti, miszerint a királyné ő felsége 200 frtnyi segélyt engedélyezett a kurucsi tűzkárosultak javára azzal, hogy ez összeg a legszegényebbek között osztassék szét. E d e l s h e i m Gyulai Lipót báró pedig 100 frtot adományozott. A 300 frtot az alispán kezébe juttatta. Indítványozza, hogy e nemes adományokért ő felségének, Edelebeim Gyulay barónak, és József főherczegnek a szintjei iskola javára tett adományáért köszönet szavazzassék.

Ez indítvány egyhangulag elfogadtott. Olvastott ezután a pénzügyi bíróság egy határozata, melybeu a közigazgatási bizottság alsó foku határozatát megváltoztatva, döntvényileg kimondja, hogy elemi károk esetén a bérlo csak akkor részesülhet adóelőengedésben, ha ezt a jogot neki a földtulajdonos előzetesen szerződéssel kikötötte. A földtulajdonos, ha maga kezeli földjét, ily adóelőengedésre mindig jogosítva van.

A nagyváradi postaigazgatóság átírta, hogy Szapáryliget vétések ki a zarándi kezbesítési körből es helyeztessék át a kisjenői körbe, tudomásul vétetett, úgy szinten a K r e s z Károly uppanáti tanító véglegesítéséről szóló jelentés.

A tanfelügyelő előterjeszti, hogy a korbeszti iskola teljesen elzúllott állapotban van, tanítója nincs s a lelkész nem akar tanítani; majdnem egészen ilyen állapot uralkodik a petrisi iskolában, míg az iltyói tanító már öreg es beteges. Mindezen bajok orvoslására a görkel. egyháza hatóságot kéri fel a közigazgatási bizottságtól.

A miniszter a világoosi állami elemi iskolának 205 forintnyi államsegélyt utalványozott.

Ugyancsak a tanfelügyelő előadja, hogy a mezőgazdaság es iparkertészet tanítása nagyon szükségessé vált. Indítványozza, hogy egy ily tanító állás szerveztessék. A kereskedelmi kamara 50 frt, a megye 100 frt, a községek 436 frtot szavaztak már meg e czéla es remélhet, hogy a gazdasági egylet is megszavaz 200 frtot. A legészteribb volna szerinte egy bizottságot kiküldeni az ügy tanulmányozására.

Ö r m ó s alispán az iránt kérdezi a tanfelügyelőt, hogy egy ily állás szervezését várható es gyakorlati haszon is. Ha igen, úgy hozzájárul a bizottság kiküldéséhez, azzal, hogy az így megválasztandó tanítónak első sorban a neptanítókat kell oktatni.

V a r j a s s y Árpád kifejti, hogy az állás szervezése telemes gyakorlati haszonnal járna. Hiszen a kérdés fontossá-át már az is eléggé illusztrálja, hogy a községek e czéla mily jelentékeny összeget szavaztak meg.

B a r k a s s y Kálmán 1882-ben egy tervet nyújtott be a faiskolák szervezésére vonatkozólag. Kéri, hogy e tervet is adassék ki a kiküldendő bizottságnak.

Az indítvány elfogadtatván, a bizottságba V a r j a s s y Árpád, V á s á r h e l y i László, B a r k a s s y Kálmán es S z a t m á r y Gyula választattak be.

M u r á d y Emeza pécsai tanítón azzal vádoltatván, hogy egy növendékét durván bántalmazott, az ügyre vonatkozó vizsgálatat K ö p f György járási főszoalabiró bizatott meg.

Ezután következett az eleki iskolaszék es E h r l i n g Lénard tanító sokszor ismertettet ügye, melyben a vizsgálat vezetése a közigazgatási bizottság S i m o n Jenő küzdötte ki.

S i m o n Jenő a helyszínen megtartotta a vizsgálatot s benyújtotta a bizottsághoz az 5 ívre terjedő terjedelmes jegyzőkönyvet, mely a kitűzött kérdésekre nyert adatokat sorolja fel.

Az előadó tanfelügyelő felolvasván a jegyzőkönyvet, egyuttal bemutatja E h r l i n g Lénard egy újabb kérvényét, melyben ez a vizsgálat tökéletlenségét vitatva, pótvizsgálat elrendelését kérielmezi.

S i m o n Jenő szerint a vizsgálat teljesen befejezettnek tekinthető, s azok a surlódások, melyek a vizsgálat után keletkeztek, az ügy érdeméhez nem tartoznak.

N a c h t n e b e l Ödön az iránt kér felvilágosítást, hogy Ehrling lett-e értesítve arról, hogy az ügyében hozott határozatok ellen beadott felebbezését a felsőbb fórumok is elutasították, s ez értesítés dacára is ellen-szegtül a határozatoknak?

S i m o n Jenő felvilágosítja szólot, hogy Ehrling egy a közigazgatási bizottság, mint a miniszter határozatáról értesített és mégis vonakodott a határozatot teljesíteni.

N a c h t n e b e l Ödön a vizsgálati jegyzőkönyvben megczéfolva látja azon vádakat, miket Ehrling az iskolaszék ellen „jegyzőkönyv-hamisítás” es a tanfelügyelő ellen „bnös összejátszás” czímen adavetett. Így ezek hamis rágalomnak válnak, a mi szintén fejelemi vétség állapít meg.

Szólotak még a tárgyhöz V a r j a s s y Árpád, P á l f y József, S i m o n Jenő, V á s á r h e l y i László, es S z a t m á r y Gyula.

B á n h i d y Albert báró indítványára S i m o n Jenő vizsgálatbiztosnak buzgalmaért köszönet szavaztatott.

Ö r m ó s Péter alispán is úgy látja, hogy ez ember határozottan veszélyezteteti az eleki tanügyet. Hozzájárul a fejelemi eljárás megindításához.

Fábián László főispán látva, hogy a közigazgatási bizottság a vizsgálat eredménye által a fejelemi vétséget megállapítva látja, a fejelemi vizsgálat megindítását határozatul

kimondja s kéri a közigazgatási bizottságot, hogy annak vezetésére kebeléből egy tagot küldjön ki.

Ö r m ó s alispán hivatkozva S z a t m á r y Gyula főjegyzőnek az ily esetekben is számtalanszor tapasztalt tapintatos eljárására, indítványozza, hogy a teljes megnyugtatas es az ügy helyes elintézésének érdekében is őt kérje fel a bizottság.

A bizottság az alispán irdítványát egyhangulag magáéva tévén, a vizsgálat vezetésével S z a t m á r y Gyula főjegyző bizatott meg.

Ezzel ülés véget ért.

Csanád megye közigazgatási bizottságának rendes havi ülése.

— Saját tudósításoktól. —

Makó, május 11.

L o n o v i t s József főispán megnyitván az ülést, első sorban a kir. adófelügyelő havi jelentése olvastott fel; ezen jelentés szerint befolyt az elmúlt ápril hónapban egyenes adó b a n 22,870 frt 57 kr., január 1-től ápril végéig 210,460 frt 49 kr., hátralekban maradt 882,825 frt 50 kr. H a d m e n t e s s e g i díj czímén befolyt január 1-től ápril végéig 4659 frt 71 kr. B é l y e g - é s j o g i l l e t é k b e n január 1-től ápril végéig 14,926 frt 92 kr. hátralekban maradt 64,442 frt 55 kr., továbbá befolyt az elmúlt ápril hónapban f o g y a s z t á s i a d ó b a 5721 frt 38 kr. hátralek 5456 frt 25 kr., i l l e t é k e g y e n é r t é k b e n 4522 frt 89 kr. hátralek 3367 frt 71 kr., t a n i t ó i n y u g d i j b a n 263 frt, hátralek 4544 frt 91 kr., i p a r k a m r a i i l l e t é k b e n 115 frt 89 kr. hátralek 2364 frt 36 kr., s z ö l l ö d é z a m a válságban 314 frt 28 kr., hátralek nincsen; á r m e n t e s i t é s i k ö l t s é g b e n 1306 frt, hátralek 33,672 frt 33 kr., ö r ö k v á l t s á g i t a r t o z á s b a n 30,128 frt 76 kr., hátralek 817,540 frt 69 kr., végrehajtási illetekben 61 frt 60 kr., hátralek 57,977 frt 26 kr.

Ezen jelentés tudomásul vétetett, egyuttal az előjárások utasítottak, hogy a nagymérvű hátralekokat annál bizonyosabban aszaptani igyekezzenek, mivel ellenesben a már kimondott felelősség ellenében teljes hatályalv érvényesíteni fog.

A z á r v a s z e k i elnök jelentése szerint az úgymenet teljes megelégedésre akadálytalanul fojt; a penztár megvizsgálatrva, rendben talátott.

D r. K l e i n László bizottsági tag jelentése szerint a makói járásbírósi fogházat kiküldeti s folytán megvizsgálván, azt rendben találta; S z e n t e s Vidor bizottsági tag hasonló jelentést tesz a batonyai járásbírósi fogházzal.

Az alispán mult havi jelentése semmi különöset magában nem foglalván, tudomásul vétetett.

A kir. tanfelügyelő bejelenti, hogy az építendő k u n a g o t a i községi iskola az árlelt megkötve, P r o b s t F. és fia aradi vállalkozók 5750 frttel vállalkoztak; a jelentés tudomásul vétetett es az iskolaszék felhatalmaztatott az építési szerződés megkötésére.

A tanfelügyelő jelenti továbbá, hogy A p á t f a l v á n az iskolák tulzsfoltak; s ennek folytán megfelelő helyiség es tauerő megszerzésére lett a községi iskolaszék utasítva.

A makói jótékony nőegylet azon kérelme, miszerint az általa fenntartott óvodák segélytessenek, a vallás es közokt. miniszterium leirata szerint, teljesíthető nem volt.

C s. P a l o t a községnek 6-ik tanterem szervezése es 6-ik tanító állás felállítására iránti előterjesztése, mint a tényleges szükségleten alapuló, jóváhagyott.

A kir. tanfelügyelőnek mult hóról szóló általános jelentésében felemlítették, hogy ápril hónapban a népiszkolák látogatása gyerekből volt; a beállott mezei munka sok gyermeket elvont az iskolától es az mindjobbban elharapódzik, mert a községi előjárók az iskolakötelezettséket nem sorozták, nem ösztönzik es kényszer vagy bírságolást alig alkalmaznak. Több községben a zárviszágkat már ápril hónap akarták megtartani, ettől azonban körrendeletileg eltiltattak es a zárviszágak május vége, vagy június elején fognak megtartani. Az elmúlt hónapban személyesen meglátogatta a majláti, alberti, ambrózfalvi, pitvarosi es nagylaki evangélicus iskolákat, az utóbbinál különösen nagykan tapasztalta az iskola látogatások apadását.

A vármegyei f ő o r v o s n a k jelentése szerint ápril hónapban a közegészségi állapot javultát mutatott es a megbetegülés es halálozási esetek lényegesen csökkentek; a múlt hónapban elhunytak közül tudógtómókorban elhaltak 30 százalékat tesznek; az uralkodó körjelleg még mindig a légzési szervek hurutos es fobbab bántalmái valának; járvány nem volt, kivéve K e v e r m e s községben, hol a kanyaró a hó elején nagyobb mérvben mutatkozott, az alkalmazott erélyes óvintézkedések azonban a baj tovaterejét meggátolták; a hólagos himlő es roncsló toroklob, mely a mult hónapban gyakrabban mutatkozott, most csak néhány esetben észleltetett. A megyei közokrházban a legteljessebb rend uralkodik es ugyanott 94 beteg nyert gyógyulást az elmúlt hónapban.

A államépítészeti hivatal előterjesztésére 130 fedanyag hasabért 1679 frt 60 kr. lett Roheim Nánthán es Stanger Róbert szállítók részére kintalványozva; az általános havi jelentésben felemlítették, hogy az államuton lévő korhadt korlátok es kerékvetők beszerzésére a versenytárgyalás megtartott; az államut fenntartására 130 halom kavics kiszállított; a megyei utak fenntartására Makón 600 köbméter rostált kavics; Batonyán pedig 2463 köbméter homokos kavics vétetett át. Az államut általában jó állapotban van.

A csanád megyei kir. adófelügyelő M u l l e r Gusztáv ellen, Horváth Ferencz volt díjnok panaszt emelt es vádolta többféle szabálytalansággal es visszaélésekkel, minél fogva egy a kir. pénzügyminiszterium, mint a közigazgatási bizottság a fejelemi eljárást megelző vizsgálatot az adófelügyelő ellen elrendelte es annak foganatosításával N á v a y Imre megyei főjegyzőt bizta meg, ki is a vizsgálatot a legbehtóbban teljesítvén, a mai

ülésen heterjesztette a vizsgálati iratokat; a közigazgatási bizottság részletes vizsgálat alá vevén ezen ügyet, annak minden egyes pázisai felolvasattak, s ezután egyhangy kimondatot a vád alaptalansága, mire a panaszos kérvénye elvetetett, a kir. ügyész bejelentése szerint pedig nevezett Horváth Ferencz hamis vádaskodás es többrendbeli sikasztások miatt a szégedi kir. törvényszék által már vád alá helyeztetett.

Több érdektelen ügy elintézésé után az ülés véget ért.

VÁROSI KÖZÜGYEK.

Arad város közigazgatási bizottságának havi ülése.

Arad, máj. 13.

Arad város közigazgatási bizottsága ma délután 4 órakor tartotta meg rendes havi ülést a városi háza tanácsstermében.

F á b i á n László főispán elnöklele alatt jelen voltak az ülésen S a l a c z Gyula polgármester, I n s t i t ú r i s Kálmán főjegyző, D a r á n y i János dr. főorvos, P a r e c z György kir. ügyész, V a r j a s s y Árpád kir. tanfelügyelő, U r b á n y i Béla árvászeki elnök, E m b e y Iván h. adófelügyelő, M a r s c h a l l Lajos dr. közigazgatási előadó, P á l f y József kir. főmérnök, M ü l e k Lajos dr. S z a l a y Antal, S c h u s z t e r I l l é s dr. S c h ö p k e s Ede dr. R e i c h e r Károly t. főügyész, G r ü n w a l d Ferencz, V a r j a s s y József bizottsági tagok.

Mindenekelőtt felolvastották es tudomásul vétetett a polgármester havi jelentése a közigazgatás állapotáról.

U r b á n y i Béla árvászeki elnök jelenti, miszerint az Arvászeknél 339 úgydarab volt a mult hóban. Ebből elintéztetett 302, elintézés alatt maradt 37. Gyámság alatt állott 2966 egyen, gondnokság alatt pedig 32, vagyontalan árva volt 1442. A penztár állása a mult hó végével 11,316 frt 3 krnyi összeget tüntetett fel.

V a r j a s s y Árpád jelenti, miszerint a lefolyt hóban eszközölt iskolalátogatások alkalmával a községi iskolákban mindenütt dicséretes rendet, ellenben a gáji gör. kel. szerb iskolában ellenkező helyzetet talált, mire vonatkozólag külön határozati javaslatot nyújt be.

P a r e c z György kir. ügyész előadja, miszerint a fogházban összesen letartóztatva volt 123 fi 15 nő, összesen 238 Ezek közül jogérvényesen elítél, 69, felebbezés alatt áll 21, vizsgálati fogoly 48. Munkával foglalkozott 25 rab, beteg volt 7.

D a r á n y i János dr. a közegészségügy állásáról terjeszti elő jelentését, melyet lapunk más helyén egész terjedelmében közölünk.

P á l f y József főmérnök jelenti, miszerint az állami utakon a szállítás es árkolás megkezdett s a rendfenntartási munkák végeztettek. Az utak állapota kielégítő. A törvényhatósági utakon a mérnöki hivatal végzi munkálatait. Az utak állapota itt is kielégítő.

E m b e y Iván h. adófelügyelő előadja, miszerint az elmúlt hóban állami adóban 12180 frt. hadmentességi díjban 190 frt folyt be, mely eredmény az elmúlt hóéhoz képest az állami adónál 5690 frttal, a hadmentességi díjnál pedig 100 frttal kedvezőlenőbb.

A szakelőadók jelentéseinek tudomásvételével a folyó ügyekre került a sor.

A földmívelés-, ipar- es kereskedelemügyi miniszter értesíti a bizottságot, hogy eddig évenként két ízben tartott kazaszemlék költséghatározás szempontjából ezental csak egyszer fognak megtartani, s ha a felmerült hiányok folytán a szükség még egy szemle tartását teszi szükségessé, ez az illető háztulajdonosok költségre fog megtartani.

A tanfelügyelő előterjeszti, hogy a gáji szerb iskola vezetése ellen folytonos a panasz a szülők részéről. Már háromszor választottak oly tanítót, a kinek diplomája nincs. Azonfelül a terem alacsony, szűk es setét s a 160 tanköteles gyermek közül alig fér be 30.

A közigazgatási bizottság a tanfelügyelő indítványára elhatározta, miszerint B r a n k o v i t s György püspököt egy átiratban arra kéri fel, hogy az állapotokat még a jövő tanév elejéig

Iparigazolványt nyertek Aradon: Skriba Rezső hentes iparra, Kittinger Agoston rézműves iparra, Komenczy János sör- és bormérésre, Kohut Gábor kávémérésre. Arad megyében. Eleken: Hermann Márton pék-iparra. Békesmogyében. Fuzes-Gyarmaton: Korda István engedélyhez nem kötött építkezési munkálatokra, Szidor György szőnyegiparra.

Iparmegszüntetése. Aradon: Veisz Mór főter 45. számú házban fűzőt varrógép kereskedését, Rittinger és Rutkowsky Kolcsay-utca 4. számú házban levő rézműves, Skriba Antal marhavágó iparát megszüntette.

Adler A. aradi kereskedőnek lapunk mai számban levő üzletmegnyitási hirdetésére felhívjuk olvasó közönségünk figyelmét.

Hazánk és a főváros.

Időjárás. Hazánkban: Északnyugati és északkeleti, helyenként erős szelek mellett, a hőmérséklet keveset változott, a légnyomás nyugaton és északkeleten esikbe. Az idő általában változó, számos helyen esőkkel, melyek inkább délkeleten voltak. Aradon jégesővel. Kilátás a jövő időre: Hazánkban: Változó, közben napos, kissé szeles időt várhatunk esőkkel, kevés hóváltással.

Az erdélyi bazár szerdán nyit meg a fővárosban a városi iparszarnokban Széchenyi miniszter és előkelő közönség jelenlétében. A kiállítás különösen gazdag háziiparokból (asztal-, ágyneműk, gyönyörű kátrinczák stb.) és gyerekjátékokból (mozgófejű bivalyok, medvékanczoltató oláhok, ékös székerek, lovak, ókrók stb.) De szépen van képviselve a posztó-, porcellán-, cserep-, márványipar is. A butoriparból (valamint sok másból) ugyilát csak a legkülönlegesebbet akarták bemutatni. Altalában véve a kiállított tárgyak mind igen tetszetős és praktikusak s meglepően olcsók. A jó vásárt a közönség sietett is felhasználni a nagy volt a vételkedv.

Az academiá másodiknap nagygyűlésén kihirdették a jutalmakat és a pályázatok eredményét. A jutalmak kiknek történt az ítéletét már közöltük. A diszülés vasárnap lesz.

Rövid hírek. A tűzkárosultaknak a főváros tanácsa 9800 frtot szavazott meg: Eperjesnek 5000, Nagy-Károlynak 3000, Torockónak 1000, Ruszkabánynak 500 és Kurticauk — mint már írtuk is, — 300

frtot. — A horvátban körutat tesz a Szerémségben, s mindenütt nagy lelkesedéssel fogadják. — Sopronból azt a szomorú hírt távirják, hogy Pinnenschtz Gáspár szárnyas-állat kereskedő Lövő és Nemeskér közt megtámadtak, megölték és kirabolták. A rablógilkosok a holttestet lemelték a kocsiórán és az ut melletti patakba dobták, melynek partján találtatott meg. — Öngyilkosságot követett el Aigner György budapesti terménykereskedő. Aigner Lajos könyvtáros özvegye, leugorván a Tüköry u. 2. sz. ház negyedik emeletéről; az okot nem sejtik: fiatal özvegyet és egy 2 éves fiúcskát hagyott hátra. — A nagyváradi szinkört 1888—1890. évekre a Bolányi-féle szövetkezet kapta meg.

A nagy világ.

A trónörökös pár utazása Galiciába. Mint Lembergben jelentik, Tarnowski gróf tartományi marschall elnöke alatt ülést tartott a trónörökös pár fogadására alakult bizottság. Eddig annyi köztudomású, hogy a trónörökös pár június 28-án érkezik Krakókba, Galicia határszélén egy fogadják a trónörökös párt, mint fogadták a királyt 1880-ban, A krakkói fogadtatás részleteit az ottani városi bizottság állapítja meg. Krakóban két napig tartózkodva, a trónörökösné Bécsbe visszatér, míg a trónörökös tovább utazik Tarnow, Gummiska Lancut, Przemyslen keresztül Lembergbe, hol a trónörökös két napig tartózkodik. Lembergben a trónörökös Bukovinába utazik, honnan Erdélyen át tér vissza Bécsbe.

Rövid hírek. A szerb királyné és a trónörökös május 12-dikén utaztak el gőzhajón Turn-Severinbe, honnan vasuton folytatják az utat a Krímbe. — A Czigan báró-t a jövő sainszonban elő fogják adni Párisban a „Folies Dramatiques”-ban. — A német császár egészségi állapota, mint Berlinből távirják, kielégítő, ami abból is kétségtelen, hogy a császár jelen lesz az Észak-Keleti-tenger csatornája zsilipének alapkö-létele-ténél. Az ünnepe Kieibe várják a szász királyt, a mecklenburgi nagyherceget és még több német tejedelmet. — Bécsben Korompay Gusztáv építészeti tanácsos neje, három felnőtt fiú anyja a Niebelungengasse egyik házában negyedik emeletéről levelette magát és szörnyet halt. Borzasztó tettét nyomorúságos anyagi helyzetére lehet visszavezetni.

KÖZGAZDASÁG.

Hivatalos piaci árak Aradon.

— Május 13. —

1. Gabonemlék: tiszta buza legnehezebb 8 frt 60 kr, közép 8 frt 50 kr, kétszeres legnehezebb 8 frt — kr, közép 7 frt 80 krajczár, rozsa legnehezebb 6 frt 20 kr, közép 6 frt — kr, árpa legnehezebb 6 frt — kr, közép 5 frt 80 kr, zab legnehezebb 6 frt — kr, közép 6 frt — kr, retek-repce legnehezebb — frt — kr, új kukorica 5 frt 60 kr mint.
2. Liszt: legfinomabb 0-4s 17 frt 70 kr, legfinomabb 1. 15 frt 40 kr, zsallye 14 frt 40 kr, fehér kenyér 13 frt 60 kr, fekete kenyér 10 frt 50 kr, rozs 12 frt 80 kr, tengeri — frt — kr, minkint Dara tiszta búzából 17 frt 80 kr, Arpakása 16 frt — kr, minkint.
3. Hüvelyesek: borsó 17 frt 50 kr, bab 10 frt 80 kr, lencse 18 frt 20 kr, köleskása 11 frt 60 kr, borsó 4 frt 80 minkint.
4. Széna: 1. kötött legjobb 4 frt 80 kr, közepes 4 frt 50 kr, kötetlen: legjobb 4 frt 50 közepes 4 frt — kr egy minkint.
5. Kötött vagy ágyi szalma: legjobb 1 frt 30 kr, közepes 1 frt 60 kr egy minkint.
6. Takarmányszalma: legjobb 1 frt 80 kr, közepes 1 frt 60 kr, egy minkint.
7. Alomszalma: legjobb 1 frt 20 kr, közepes 1 frt — kr, egy minkint.
8. Fa: buk 3 frt 15 kr, esz 3 frt 15 kr, szilfa 3 frt 10 kr, fenyő 2 frt 50 kr, egy kőb.
9. Hus: marha 52 kr, borjú 72 kr, disznó 48 kr, juh 32 kr, disznószőr 60 kr, szalonna 52 kr, vaj 1 frt 20, olvasztott vaj — frt — kr, egy kilo.
10. Vegyesek: Borszesz 40 kr, tej 14 kr, fehér ó bor 30 kr, fehér új bor 22 kr, vörös ó bor 80 kr, vörös új bor 56 kr, ezet 6 kr, pálinka (szilva) 40 kr, sör 28 kr egy liter.
11. Zöldség: Kel (Kohl) 16 kr, kalarábi (Khole-rabi) 12 kr, veles vagy cseklarépa 10 kr, sárga vagy murekrépa 14 kr, vereshagyma 12 kr, fokhagyma 20 kr, czelel 16 kr, petrezselyem 14 kr, pastinák 14 kr, leveles-zöldség (Suppengrün) — kr, tojás darabja 2 kr, bors 1 frt 60 kr, paprika 1 frt 20 kr kilogrammonként, paradicsom — kr, saláta —, kr, 100 ugorka — kr.

Vegyes közlemények.

Szészület.

(Május 13.)

(B.) Készaru nagyban 26,25, kicsinyben 26,75, hordó nélkül, per 100 liter.

Budapesti gabnatörzsök.

(Május 13.)

Lanyha irányzat mellett a forgalom néhány ezer mm. volt. Oszli buza 8.12—8.13, tengeri május—júniusra 5.80—5.81. — zsi zab 6.02—6.04, kaposzta repce 11.11—11.18.

Sertéskereskedelmi oszrnok.

— Budapest-Kőbányán. —

Kőbánya, május 12. Az üzlet kellemes. Magyar urasági öreg, nehéz 46—49 frtig, fiatal nehéz 49.50—50 forintig, magyar urasági fiatal közép 50—51 — frtig, magyar urasági fiatal könnyű 50—51 forintig, közönséges szedett nehéz 46. — 48. — frtig, magyar szedett közép 49. — 50. — forintig, szerbiai ámeneti nehéz 48. — 48.50 frt, szerb. ámeneti közép 48.50—49.50 frtig, szerb. ámeneti könnyű 48.50—49.50 frtig. Romániai és szerbiai sertések, melyek mint ámenetek adták át, vörös s párnoként 3 arany várn fejében megértettek — Sertésletszám: május 10-án volt: készlet 93.675 db, május — dikén felhajtott — darab május — án elszállított — db, maradt készletben — db, sertés.

IDEGENEK NEVSORA.

(Május 13.)

Fehérkereszt-szálló Gróf Zay N., Zaigroz Ernest Ferencz, birt., Natrag Barkasy J. birt., Bokszeg, Katsch S., ügyvéd, Bpest. Vándlich I., gyáros, B. Uj-bely, Vasselenyi Gyula, jogtudor, Bpest. Malacz M., vállalkozó, Bpest. Müller E. felügyelő, Bpest. Burgman A., Schey J., keresk. Bécs. Neuman Ede., Föld M. keresk., Bpest. Schippskier A. keresk., Nürnberg Juránovits K., Pancsova Virág Irma, keresk., Kula, Folger M. magánzó, Pochenheim Dekker F., magánzó, Bpest. Nening Károly, utazó, Bécs. Schwarzb. utazó, Grálicz.
Tűheker-szálló, Theil Albert, joggyakornok Bpest. Deutsch G. Ignác, keresk., Bécs. Taub Adolf, Grossmann Sándor, utazók, Prága

Felelős szerkesztő és kiadó:

HINDY ÁRPÁD.

Nyilttér.

— j

gyógyszertár megnyitás.

A Szentháromsághoz czimzett gyógyszeráramat az Eötvös-utcai I. számú házamnak a szabadság-terre néző szegélyhelyiségébe helyeztem át; hol azt csinosan és a gyógyszerészeti műtan mai fejlettségéhez képest ren-

* E rovat alatt közöltékért semmi felelősséget nem vállal a szerk.

deztem be, — és azt saját személye felügyeletem alatt — teljesen megbíró ható segédzeméllyel oly módó fogom vezetni: hogy a t. cz. közönség jogos igényeit kielégítve, eddigi szives bizalmát továbbra is kérdelem.

Arad, 1887. május 9-én. 3—0

Rozsnyay Máttyás

gyógyszerész.

„Fehér Kereszt” szálló.

Ma, szombaton május 14-ik a kerti helyiség megnyitása.

Nagy katonai hangverseny (vonós)

a 39. sz. Alexis orosz nagyhercegyal vezetésével a katonai hangverseny vezetése alatt — Minden kedden, esütörtökön szombaton katonazené. —

Kezdeté fél 8 órakor. — Belépti díj 20 kr.

Számos látogatásért esd

tiszteletteljesen

Pohl Károly

szállódás.

Kedvezőtlen idő esetén a hangversenyek a földszinti étteremben tartanak meg.

MŰSOR:

1. Szapary induló, Faulwetter-től.
2. Sireneny nyitány, Keler Bélától.
3. Sireneny-Walze, Waldteufel-től.
4. Frühlingswachen, románc, Bach-től.
5. Aria „Nabucco”-ból Verdi-től.
6. Polpourri „Momente der Täuschung” bachtól.

SZÜNET:

7. Fantasia Tannhäuser-ből Wagner-től.
8. Merkin-Quadrille, Czapek-től.
9. Duett a „Koldusdiák”-ból, Millő-kart-tól.
10. Junner tieter, Polka humor, Ludwig-től.
11. Polpourri „Egy új Velenczeben”, Strauss-tól.
12. Magyar hazafiás induló, Molnár-tól.

BRÜNNI KELMÉKEK
elegáns nyári öltözetre
3.10 méteres szelvényekben,
minden szelvény 4 bécsi róf.
4 frt 80 kr. igen finom,
7 frt — kr. legfinomabb,
10 frt 50 kr. legeslegfinomabb
valódi gyapjuból,
valamint cammarn- és felsőkabátkeleket, ugyszintén utazó-plaideteket, djiát 4 és 6 frtért, szállít az öszszeg utánvétele mellett szilárd és jóhírűnek ismert **posztógyári raktár**
SIEGEL-IM HOP
Brünn, Ferdinandsg. Nr. 70.
Magyarázat. Minden szelvény 3.10 mtr. hosszú és 136. cm. széles s így teljesen elegendő egy tökéletes férfi-öltözetre. — A fönnebbi czég ismeretes szilárdsága és jelentékeny munkaképessége kezességük arról, hogy csak a legjobb áru, pontosan a választott minta szerint szállítatik. — Mjútán most igen sok szédelő czég „brünni áruk” köpenye alatt garázdálkodik, ezek ellenében a fönnebbi czég mintákat küld ingyen és bérmentve. 192—10.20

Monyásza gyógyfürdő.
Arad megyében. Vasúti állomás Boros-Sebes az arad-körösvölgyi vasuton.
A fürdőidény megnyitása május 15-én. Naponként kétszer az említett vasuti állomástól jutányos közlekedés.
Természetes melegfürdő vizgyógy-intézet. Massage és klim takus gyógyhely gyönyörű vadregényes fekvéssel. Erős, tiszta hegyi levegő, kitünő szénsav tartalmu viz.
A fürdők ideg erősítő, csillapító, vérkészítő és tisztító hatásuak s azért különösebben ajánlhatók, női-, ideg-, hátgerincz-, altesti bajokban, továbbá a gyomor és máj betegségeiben, valamint aranyeres bajokban.
Szép parkületek emelkedett emelkedési hegyi sétautak, kitünő étterem, olvasó és társalgó termek, valamint olcsó és szép lakoszobák állanak a vendégek rendelkezésére. Utasításokat kaphatni a fürdő orvostól dr. Stökel Adolf urtól, vagy alólirt fürdőbérletől.
Ásványvizek gyógyhasználatra készletben. 359—23
Monyasza, 1877. május hó.
Kettner József,
fürdő-bérlő.

adatok.
Mely árverésnek a helyszínén, vagy Aradon, Szabadságtér, 2-ik számú lakásba leendő eszközésére 1887. évi május hó 16-ik napjának d. u. 3 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, a 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében legelőbbit igényőnek becsíron alul is eladatul fognak.
Az elárverezendő ingóságok vételára a 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.
Kelt Aradon, 1887. május 5-én.
Ortutay Antal
kir. bir. végrehajtó
317—1887.
Fekete-Gyarmat község előjáróságától

Árlejtsési hirdetés.

Arad megye tekintetes törvényhatósági közönsége 466—1887. szám alatt kelt határozatával Fekete-Gyarmat községének 3716 frt 90 kr. költséggel előirányzott

község ház építését

engedélyezte, ezen építés árlejtsési útján leendő biztosítása végett folyó évi május hó 25-én, d. e. 10 órakor Fekete-Gyarmat község házánál nyilvános árlejtsési tartatni, melyre árlejtsési szándékozók azzal hivatnak meg, hogy a terv, költségvetés s árlejtsési feltételek addig is a község jegyzőnél megtekinthetők. 2—3
Fekete-Gyarmaton, 1887. május 11-én.

Zachariás, **Erdős József**
jegyző. biró.

1018—1887. sz.

Árverési hirdetmény.

A kisjenői kir. jbiróság mint tlkvi hatóság közhírre teszi, hogy Arad megye gyám-pénztára végrehajthatóan Guj Anna végrehaj-tást szenvedő elleni 1385 frt 37 kr. tökeköve-telés és jár. iránti végrehajtsási ügyében a kir. járásbiróság területén lévő, Arad megyében fekvő, a miskei 69. sz. tljkvben A I, 2. 3. 4. és 6. alatt felvett 1/4 k. a. föld és az után járó legelő illetőségnek özv. Guj Togverné özvegyi szolgalmi jogával terhelt és Guj Annát illető fele-résére az árverést 599 frtban ezennel meg-állapított kikiáltási árbán elrendelte és hogy a fen-nebb megjelölt ingatlan az 1887-ik évi ju-

nlushó 15-ik napján, d. e. 9 órakor a miskei község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatul fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékat, 59 frt 90 kr készpénzben, vagy az 1881: LX. törvényczikk 42. §-ában jelzett arfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy-ministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadéki képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kisjenőn, 1887. évi ápril hó 23-án.
A kir. jbiróság, mint tlkvi hatóság,
I á z á r,
kir. aljbiró.

131/887. sz. 1.1

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírre teszi, hogy az aradi királyi járás bíróság 1494. számú végzése által Szetsán Mihály végrehajtó javára Hammerschlag Lipót és neje aradi l. ellen 68 frt 31 kr. 31 kr. töke erejéig elrendelt kielégítési végrehajtsási alkalmával bíróság felül foglalt 594 frt 20 krra becsült házi butorok, ágy- és fehérművek s egyebekből álló ingóságok nyilvános árverés útján el-

Üzlet-nyitás.
Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a templom-utczai minorita-palotában
déli gyümölcs- és csemege-kereskedést nyitottam.
Ajánlom a nagyrebcsült közönségnek citrom, narancs, datolya s más minden-nemű gyünlőcseimet, különösen
köhögés elleni czukorkáimat,
valamint salón-bombon czukorkákat, a nagyon kedvelt Oertel-féle karlsbadi, nürnbergi baseli, dresdai és lipocsei czukor- és méz-sütemények nagy raktárát.
Valódi erdélyi szalámi nagyobb és kisebb mennyiségben, sajtok, lipői túró kisebb és nagyobb bödönökben, mindennemű bel- és külföldi pezsgők, továbbá a „magyaradi és ménesi bortermelők szövetkezet”-nek pinceszéből kitünő asztali fehér és vörös borok palackozokban, a legnagyobb választékban és jutányos árak mellett.
363—1.3
ADLER A.

Huzás már a jövő hónapban.
Kincsem Sorsjegy á 1 frt. 11 sorsjegy csak 10 ft.
Főnyeremény készpénzben
50.000 ft
10.000 frt, 5000 frt, 20%o levon. | 4875 pénzzeremény.
Kincsem-Sorsjegyek kaphatók e lap kiadóhivatalában.
344 7*